

Даромадни ўлчаш

8. Асосий хўжалик фаолиятидан даромад жорий нархларда олинган ёки олиниши керак бўлган тушум (тўлов) қиймати бўйича баҳоланади.

9. Кўпчилик ҳолларда тушум пул маблағи ёки унинг эквивалентлари шаклида бўлади. Даромад суммаси — бу олинган ёки олиниши керак бўлган пул маблағи ёки пул эквивалентларидан иборат. Бироқ пул маблағлари ёки пул эквивалентлари тушуми кечиктирилган бўлса, у ҳолда жорий нархдаги наф қиймати олинган ёки олиниши керак бўлган қиймат пул маблағининг номинал миқдоридан кам бўлиши мумкин. Масалан, хўжалик юритувчи субъект харидорга фоизсиз кредит бериши ёки харидор томонидан сотилган товарга ҳақ сифатида берилган векселни бозор нархидан камроқ фоиз ставкаси бўйича акцептлаши мумкин. Битимлар натижасида молиявий операцияларни ўтказишда тўланган маблағнинг жорий нархдаги қиймати вақтинчалик фоиз ставкасини қўлланиб, бўлажак барча тушумларни дисконтлаш йўли билан аниқланади. Вақтинчалик фоиз ставкаси қуйидаги тушунчалардан бири билан аниқ белгиланади:

9.1. Кредит рейтинги бир хил бўлган эмитентнинг ўхшаш молиявий активлари бўйича устувор ставка;

9.2. Товарларни сотиш ёки хизмат кўрсатиш жорий нархига молиявий воситанинг номинал қийматини дисконтлайдиган фоиз ставкаси.

Жорий нархлардаги қиймат билан тўловнинг номинал қиймати ўртасидаги фарқ мазкур

БҲМСнинг [20](#) ва [21-бандларига](#) мувофиқ фоизлар бўйича даромад сифатида тан олинади.

10. Агар товар қиймати тенг бўлган ёки ўхшаш товарга алмаштирилса, бундай алмаштириш даромад келтирмайдиган битим ҳисобланади. Бошқа товарлар ёки хизматларга алмаштириш тарзида товарлар сотилса ёки хизмат кўрсатилса, яъни бартер, даромад келтирадиган битим сифатида қаралади. Асосий хўжалик фаолиятидан даромад жорий нархларда олинган товарлар ёки хизматлар қийматини ўтказилган пул маблағи ёки пул эквивалентлар суммасига тузатилгани бўйича ўлчанади. Агар олинган товарлар ва кўрсатилган хизматлар қийматини жорий нархларда аниқ ўлчаш имкони бўлмаса, асосий хўжалик фаолиятидан олинadиган даромад юклаб жўнатилган товарлар ёки хизматлар қийматини ўтказилган пул маблағи ёки пул эквивалентлар суммасига тузатилгани бўйича баҳоланади.